

STATUTEN VOOR LOKALE ADVIESRADEN: overzicht van bouwstenen

TOELICHTING

In dit document vind je een overzicht met aandachtspunten waar statuten best een antwoord op geven. Het is eerder een check-list dan een model-document. Met deze bouwstenen (en de verdere invulling daarvan) kan je wel een degelijk basisdocument opmaken. Maar let wel voor op volgende zaken:

- De opmaak van statuten en reglementen is maatwerk aangepast aan de kenmerken van de eigen gemeente, het soort adviesraad, het eigen decretale kader van de verschillende adviesraden...
- Dit document volgt nog redelijk de 'klassieke' structuur van vele adviesraden. Lokale raden die de oude vormen en gedachten al achter zich hebben gelaten, werken misschien met veel beknoptere en meer flexibele statuten. Ook dat kan natuurlijk.

VOORBEELD VAN BOUWSTENEN

1/ Inleidend artikel / Preambule (eventueel)

Het kan zinvol zijn om een inleidend artikel op te nemen waarin de principes en doelstellingen achter de werking van een adviesraad worden toegelicht. Dat is zeker zo wanneer een adviesraad, na bv. zelfevaluatie en bijsturing, een nieuwe, dynamische aanpak heeft gekozen. Zo maken ook de statuten onmiddellijk voor iedereen duidelijk op welke manier de raad in de toekomst wil functioneren. Dat voorkomt dan misverstanden over interpretaties van de regels uit de statuten.

De verdere regels en afspraken uit deze statuten weerspiegelen de ambitie om onze adviesraad te dynamiseren. Deze ambitie vertrekt vanuit volgende principes: [bijvoorbeeld]

- Flexibele en soepele raden: de adviesraad verruimt de participatie via flexibele structuren en soepele vormen van lidmaatschap en (tijdelijke) betrokkenheid.
- Focus op de adviestaak: de adviesraad stopt voldoende energie in het formuleren van signalen, voorstellen en reacties op beleidsintenties.
- Brede en diverse betrokkenheid: de adviesraad maakt werk van breed gedragen advies en steekt daarvoor actief antennes uit in het verenigingsleven en de samenleving.
- Betrokkenheid van (ervarings-)deskundigen: de adviesraad betreft zo nodig actief experts en betrokkenen m.b.t. inhoudelijk sterk advies over een bepaald onderwerp.
- (...)

2/ Oprichting erkenning

- Er wordt een gemeentelijke adviesraad opgericht en erkend...
- In uitvoering van het [decreet van XX inzake XX] – indien er een wettelijke verplichting bestaat

3/ Doelstellingen

- Beschrijving van het beleidsdomein, bevoegdheden...

- Adviesverlening op vraag van het lokaal bestuur
- Adviesverlening op eigen initiatief
- Onderzoek, signalen verzamelen in werkveld/samenleving/doelgroep...
- Organisatie van info-momenten, vorming...
- Organisatie van activiteiten – *deze taak staat nadrukkelijk in vraag ('adviesraad als feestcomité') en mag vooral de adviestaak niet hinderen*
- (...)

4/ Procedure voor adviesverlening

- Advies op vraag van het lokaal bestuur:
 - Termijn voor adviesverlening na vraag van het lokaal bestuur
 - Bijvoegen van de nodige informatie, cijfers... bij een vraag om advies
- Advies op eigen initiatief
 - Opvragen van de nodige informatie, cijfers... tenzij wettelijke bezwaren
 - Termijn voor het beantwoorden van deze vraag om informatie door het lokaal bestuur
- Vormvereisten voor adviezen: bv. standaardjabloon, verplichte elementen...
- Adviesraden formuleren degelijk onderbouwd en gemotiveerde adviezen, geven aan welke deskundigen/doelgroepen werden betrokken... + regeling voor minderheidsstandpunt
- Afspraak over de behandeling van het advies: bv. het lokaal bestuur zal afwijkingen van het advies motiveren, reactietermijn voor het lokaal bestuur...
- Adviesraden worden geïnformeerd over agenda en verslag van de gemeenteraad

5/ Samenstelling en structuur

- Termijn voor hersamenstelling en erkenning in een nieuwe legislatuur – *ofwel binnen een periode uit een sectordecreet, ofwel binnen een periode uit lokale reglementen, maar zeker binnen een 'redelijke termijn'*.
- Opsomming van alle organen – al dan niet tijdelijk
- De Algemene Vergadering:
 - Samenstelling (vertegenwoordigers, deskundigen, individuen, niet-stemgerechtigde waarnemers...), voorwaarden tot lidmaatschap, effectieven en plaatsvervangers...
 - Verhouding tussen bv. vertegenwoordigers en anderen – *voorbijgestreefd element???*
 - Decretale man/vrouw-verhouding
 - Lokale mandatarissen hebben nooit stemrecht.
 - Rol van ambtenaren en schepenen, secretariaatstaak...
 - Mogelijkheid om ad hoc 'externen' (bv. deskundigen, vertegenwoordigers van een doelgroep, leden van andere adviesraad...) te betrekken gericht op sterker advies.
 - Aanvaarding en beëindiging van een lidmaatschap: bv. ontslag, na X afwezigheden, na opheffing vereniging... + beroep tegen ontslag
 - Bevoegdheden en taken van de A.V.: bv. adviesverlening, voorstel statutenwijziging, aanvaarden nieuwe leden, oprichten thema-werkgroepen...
 - Regels voor beraadslaging en beslissing: minimum-aanwezigheid
 - Minimaal vergaderritme: bv. 2x/jaar
 - Samenroeping van de A.V. door lokaal bestuur, door bestuursleden van de adviesraad en/of door een bepaald aantal A.V.-leden
 - Mogelijkheid om een open A.V. te organiseren (rond een bepaald thema) waarop het brede publiek wordt uitgenodigd.
 - (...)

- Het (dagelijks) bestuur
 - Samenstelling: aantal leden, verhouding tussen leden (vertegenwoordigers uit verenigingen, deskundigen, professionele actoren...)
 - Onverenigbaarheden voor bestuursleden (bv. personeel van lokaal bestuur, IGS...)
 - Aanstelling voorzitter, secretaris...
 - Waarnemers bij het (dagelijks) bestuur: bv. schepen, ambtenaar...
 - Procedure voor aanstelling/verkiezing van het bestuur
 - Bevoegdheden van het bestuur: bv. samenroepen A.V., voorbereiden van adviezen...
 - (...)
- Mogelijkheid tot oprichten van (tijdelijke) thema-werkgroepen
 - Omschrijving van taak, bevoegdheid, samenstelling...
 - Mogelijkheid om ad hoc 'externen' (bv. deskundigen...) te betrekken gericht op inhoudelijk sterker advies.
 - Communicatie met A.V., bestuur...
 - (...)
- Alle andere plaatselijke (sub-)structuren en hun onderlinge samenhang

6/ Huishoudelijk reglement

- Eventueel voorzien in een intern reglement dat een aantal van deze procedures operationaliseert of verfijnt.
- Kennisname van dit reglement door het lokaal bestuur: bv. wijziging voorleggen aan gemeenteraad

7/ Ondersteuning van de adviesraad

- Financiële steun: werkingsmiddelen voor de adviesraad + eventueel waaraan deze middelen al dan niet mogen worden besteed.
 - Praktische afspraken over werkingsmiddelen: bv. bankrekening, handtekeningrecht, bijhouden van inkomsten en uitgaven...
- Logistieke steun: toegang tot vergaderzaal, koffie...
- Administratieve of ambtelijke steun: verzenden van uitnodigingen, opmaak van verslagen... – *al kan verslaggeving ook door leden*
- Eventueel extra inhoudelijke steun: bv. jaarlijks info-moment waarop het lokaal bestuur zijn plannen, investeringen... voor de nabije toekomst toelicht
- Beloning voor verenigingen voor inzet: bv. subsidiepunten voor aanwezigheid van een vertegenwoordiger in de raad – *misschien wel voorbijgestreefd principe*
- (...)

8/ Uitwisseling tussen adviesraden

- Afspraak over een “overleg” of “structuur” tussen de lokale adviesraden: bv. koepelstructuur, jaarlijks overleg...

9/ Wijziging van statuten

- Procedure voor aanpassingen aan deze statuten + bevoegdheid in deze van de gemeenteraad